

Elektroautobusy sú jedným zo smart riešení v mnohých mestách.

SNÍMKA: TASR/H. MIŠKOVIC

Smart riešenia mestám ušetria milióny eur

MODERNIZÁCIA

Vicepremiér chce primátorom a starostom zjednodušiť prístup k eurofondom na inteligentné riešenia. Tí zatiaľ o „smart cities“ veľa nevedia.

Radovan Jankovič ©hn
radovan.jankovic@mafrasslovakia.sk

Bratislava – Šesť miliónov eur do verejného osvetlenia a tisíce do mestských kariet. To sú len dva z projektov, ktoré Poprad plánuje zaviesť v rámci projektu takzvaného smart city alebo inteligentného mesta. Hoci tieto investície môžu na laika pôsobiť ako plytvanie, mesto vďaka inováciám ušetrí ročne státisíce eur. Príklad spod Tatier má motivovať aj ostatné slovenské mestá zavádzať technologické novinky. Podľa vicepremiéra Richarda Rašiho to bude od nového roka jednoduchšie.

Pod jednou strechou

Verejné osvetlenie, ktoré sa rozsvieti, až keď sa skutočne zotmieva, a zároveň slúži ako nabíjacia stanica, už nie je utópiou, ale realitou

inteligentných miest. Na podobné projekty môžu primátori a starostovia čerpať eurofondy z viacerých operačných programov, ktoré majú v gescii jednotlivé rezorty. Ide predovšetkým o ministerstvá dopravy, hospodárstva a pôdohospodárstva. V rozptýlenom systéme sa však zástupcovia miest a obcí nedokážu dobre orientovať a zdroje tak zostávajú často nevyčerpané. Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu sľubuje systém prekopať a sprehľadniť. „Nový mechanizmus podpory inteligentných miest bude znamenať, že na jednom mieste budú sústredené všetky výzvy,“ avizoval vicepremiér Richard Raši.

Štát plánuje do konca tohtoročného októbra zadefinovať súbor aktivít pre podporu inteligentných miest, ktorý do konca roka predstaví na samostatnej webovej stránke. „Starosta, primátor alebo podnikateľ tam nájde všetky výzvy, ktoré sa projektu smart cities týkajú, a nebude ich musieť hľadať v rozličných operačných programoch, ako to bolo doteraz,“ dodal Raši. Podľa vlastných slov mu ide najmä o to, aby samospráva naplno využila prostriedky z európskych fondov, ktoré má Slovensko na tento účel k dispozícii. Na stole je aj princíp hybridného financovania, ktorý ráta aj s finančnou pomocou zo štát-

nej kasy. Raši chce na novom webe samosprávam prezentovať aj úspešné príklady smart cities zo zahraničia.

Poprad lídrom

Hoci medzi priekopníkov v zavádzaní inteligentných mestských riešení patria najmä mestá za Atlantikom, v Európe stoja za nasledovaním nórske mestá Oslo či menšie Oulu, dánska Kodaň či Bristol vo Veľkej Británii. U nás je lídrom spomínaný Poprad, ktorý v spolupráci s podnikateľmi z IT sektora

ČO JE SMART CITY?

Inteligentné mesto funguje efektívnejšie a život v ňom je jednoduchší. „Je to miesto, kde sa tradičné siete a služby podarilo zefektívniť využitím digitálnych a komunikačných technológií,“ vyplýva z materiálov Európskej komisie. Európske mestá najčastejšie zavádzajú novinky súvisiace s energetickou udržateľnosťou, dopravou a so životným prostredím. V niektorých slovenských mestách sa symbolom týchto zmien stali len solárne lavičky či elektrobusesy. Proces transformácie na inteligentné mesto je však dlhodobý, stojí na plánoch a vyžaduje si kontinuitu, upozorňuje viceprimátor Popradu Igor Wzoš.

založil iniciatívu Slovak Smart Cities Cluster. Na Slovensku sa snaží podtatranskému mestu konkurovať napríklad Nitra. Hlavným záujmom týchto miest bolo predovšetkým ušetriť na energiách. „Cez Popradskú energetickú spoločnosť sme postupne prevzali výrobu tepla do vlastných rúk. Zároveň pracujeme na projektoch znižovania energetickej náročnosti mestských budov. Zatiaľ sa nám tak podarilo ušetriť obyvateľom Popradu zhruba 980-tisíc eur a ďalších 200-tisíc pribudlo do mestskej kasy,“ vyčíslil viceprimátor mesta Igor Wzoš. Inteligentné verejné osvetlenie má zasa zabezpečiť, aby pouličné lampy nesvietili zbytočne – teda v každej časti mesta rovnako intenzívne a vo fixne stanovených časoch. Okrem energetiky stoja inteligentné mestá aj na pilieroch efektívnej dopravy a environmentálnych riešení. Podľa Wzoša má Poprad ambíciu znižovať emisie oxidu uhličitého, čo dalo mesto najavo vstupom do európskeho Dohovoru primátorov a starostov o klíme a energetike. V oblasti dopravy môžu mestá za európske peníze zavádzať inteligentné semaforey s motorickým senzorom, ktoré dokážu dopravný prúd v meste regulovať tak, aby predchádzali vzniku kolón. Pre zástupcov samospráv je však agenda inteligentných miest stále neznámou.